

Metsienkäytön suunnittelu Metsähallituksessa

Päättäjien Metsäakatemia 58. kurssi
2.9.2025

Niklas Björkqvist

Olemme valtion liikelaitos

- Metsähallitus on valtion liikelaitos, joka käyttää, hoitaa ja suojelee valtion maa- ja vesialueita vastuullisesti ja kestävästi.
- Metsähallitus-konserniin kuuluu sekä **liiketoimintaa** että **julkisia hallintotehtäviä**.
- Julkiset hallintotehtävät hoidetaan erillään liiketoiminnasta, ja ne rahoitetaan valtion talousarviossa osoitetuilla varoilla ja lupatuloilla.
- Työssämme yhteensovitamme erilaisia omistajan, sidosryhmien ja asiakkaiden tavoitteita ja odotuksia.

Hoidossa kolmannes Suomea

Metsähallituksen hoidossa
on

9 186 000

hehtaaria maa-alueita,

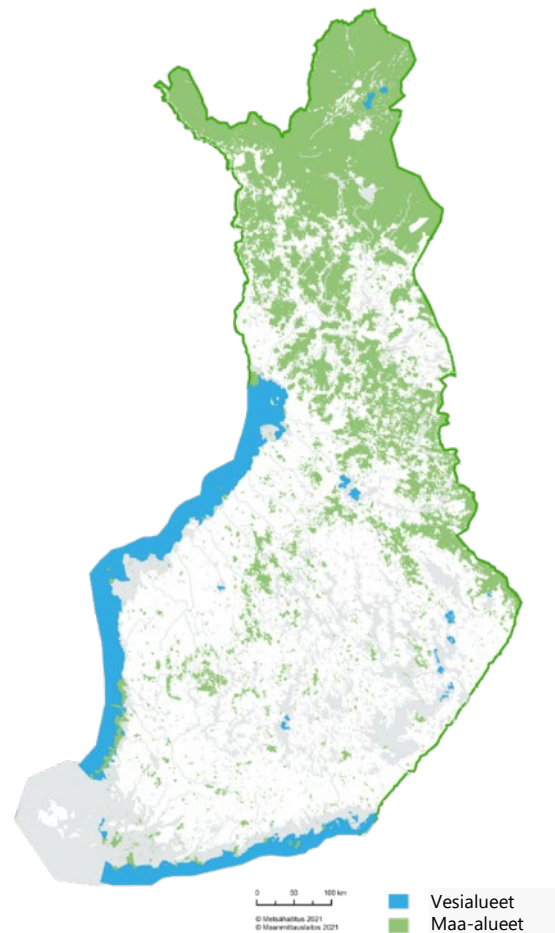
3 416 000

hehtaaria vesialueita.

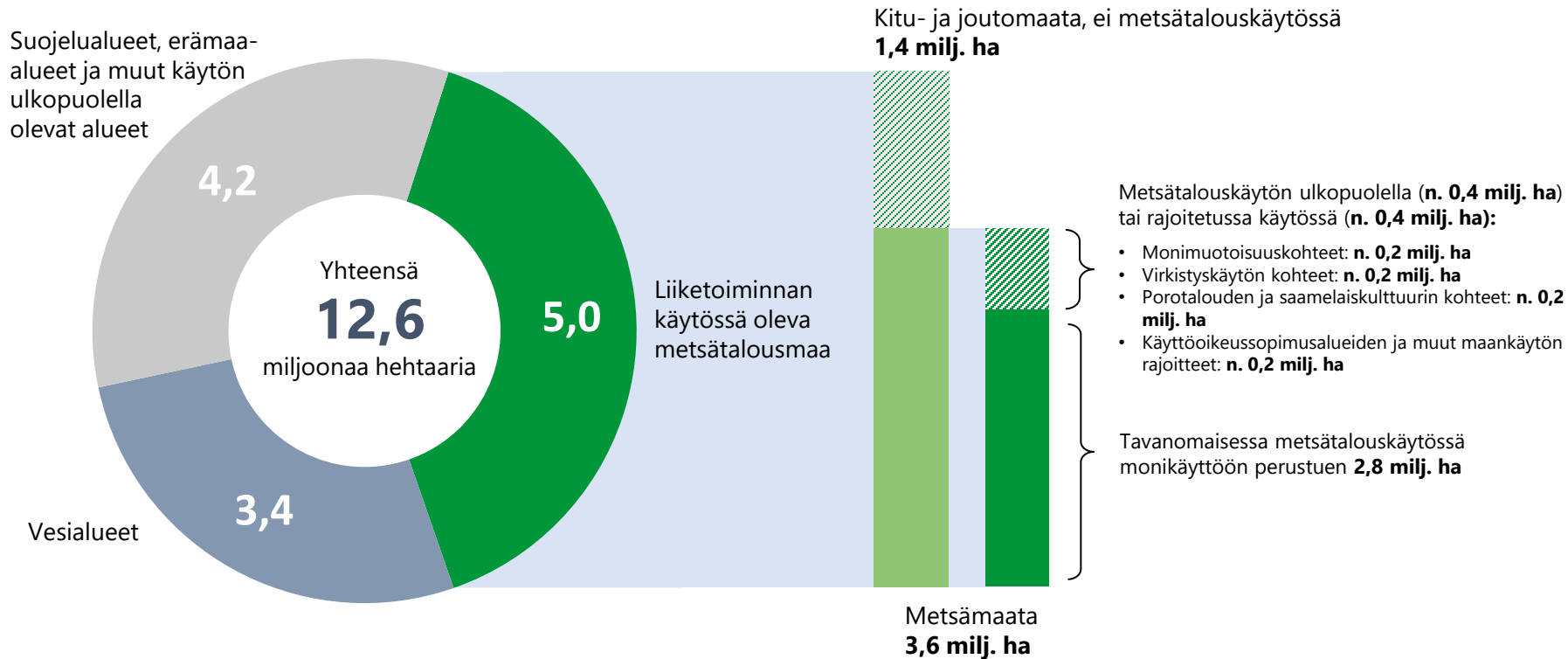
Yhteensä

12 602 000

hehtaaria maa- ja vesialueita.

Metsähallituksen hallinnassa olevat maa- ja vesialueet

Metsähallitus

Metsätalous Oy

- Metsähallituksen omistama tytäryhtiö.
- Hoidamme talouskäytössä olevia valtion metsiä monikäyttömetsinä.
- Huolehdimme samanaikaisesti puuntuotannosta, metsävarojen riittävydestä, luonnon monimuotoisuuden turvaamisesta, virkistyskäytön edellytyksistä sekä ilmastomuutoksen hillinnästä ja muutokseen sopeutumisesta.
- Metsätalous muodostaa Metsähallituksen vuosittaisesta liikevaihdosta 80 - 90 %.

Kestävää metsätaloutta

- Kaikista Metsähallituksen maa-alueista noin kolmannes on metsätaloustaloudessa.
- Vuosittain tästä on noin 2 % on metsätaloustaloudessa.
- Monikäyttömetsien vuosittainen kasvu on noin 12,6 milj. m³ ja hakkuut noin 6,5 milj. m³
- Monikäyttömetsistä uudistetaan 0,5 % vuosittain, josta 22 % uudistetaan luontaisesti.
- Vuosittain istutetaan 18 - 20 miljoonaa puun tainta.
- Taimikonhoitoa tehdään 25 000 ha vuosittain.
- Metsien hyvä kasvu ja kestävä käyttö mahdollistavat metsien ylisukupolvisen käytön niin, että niiden tuottamat ekosysteemipalvelut säilyvät vähintään nykytasolla tai paranevat.
- Metsähallitus Metsätalous Oy:n ympäristöopas ja metsänhoito-ohje muodostavat kattavan ympäristöohjeistuksen.

Metsäsertifiointi ja ympäristöjärjestelmä

Kaikki Metsähallitus Metsätalous Oy:n talouskäytössä olevat monikäyttömetsät on sertifioitu kansainvälisen PEFC-järjestelmän mukaisesti.

- Metsäsertifikaatti on osoitus siitä, että metsiä käytetään kestävästi ja vastuullisesti.

Hyvän metsänhoidon lisäksi Metsähallitus Metsätalous Oy:n PEFC-sertifiointi-järjestelmään kuuluu puun alkuperän seurantajärjestelmä (Chain of Custody).

- Sen avulla pystytään todentamaan, että asiakkaalle toimitettu puu on peräisin laillisista ja tunnetuista lähteistä. Puun alkuperä voidaan jäljittää metsästä aina lopputuotteeseen asti.

Metsähallituksella on myös käytössä ISO 14001 -standardin mukainen sertifioitu ympäristöjärjestelmä.

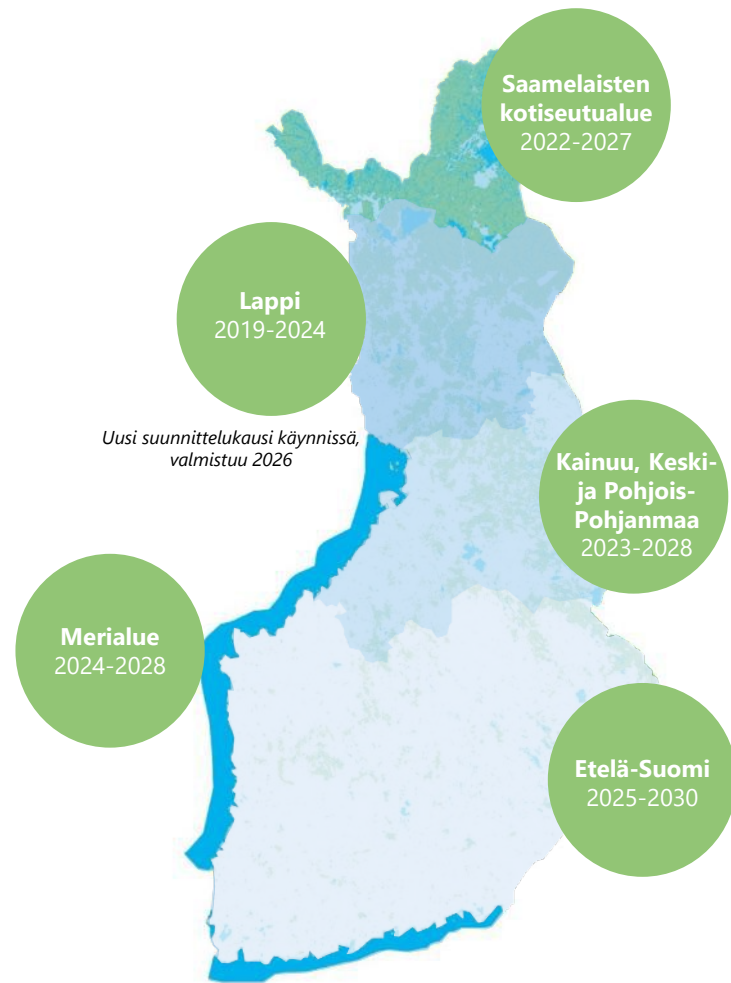
- Ympäristöjärjestelmän toteutumista seurataan säännöllisesti sisäisin auditoinnein. Järjestelmän toiminta varmistetaan vuosittain ulkoisella auditoinnilla.

Metsätalouden moniportainen suunnitteluprosessi

Alueelliset luonnonvarasuunnitelmat

- Metsähallituksen alueiden käyttö suunnitellaan luonnonvarasuunnitelmien avulla. Suunnitelmat laaditaan yhdessä sidosryhmien kanssa.
- Luonnonvarasuunnitelmat toteuttavat Metsähallituksen strategiaa ja vastuullisuusohjelmaa aluetasolla.
- Tavoitteena on mahdollisimman suuri yhteiskunnallinen kokonaishyöty ja kustannustehokkuus.
- Metsähallituksen hallitus hyväksyy luonnonvarasuunnitelmat.

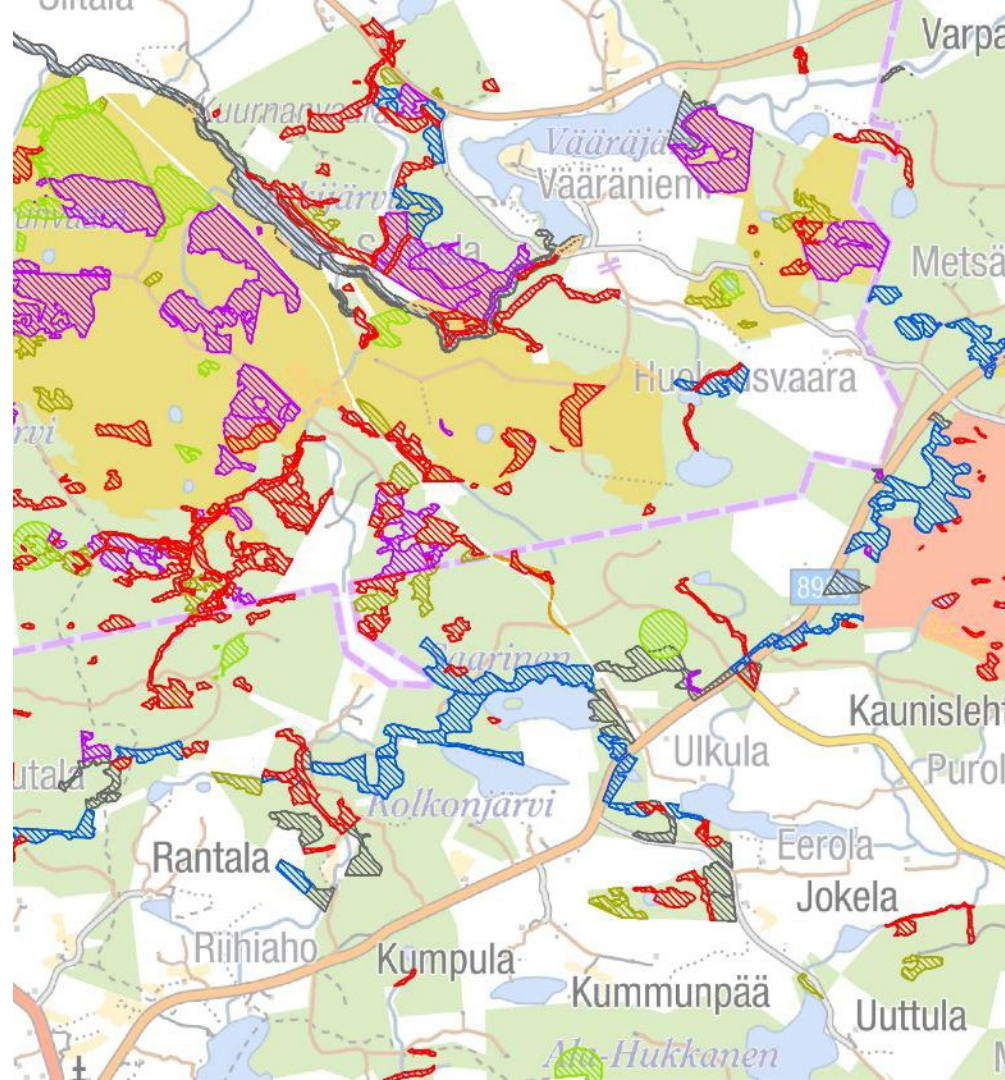

Alue-ekologinen tarkastelu

Monitavoitteista metsäsuunnittelua, jossa eri käyttömuotojen tavoitteet sovitetaan yhteen huomioiden metsäalueen ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset arvot.

- Tarkastellaan laajan metsäalueen **luontoa kokonaisuutena**, johon kuuluvat monikäyttömetsät, luonnonsuojelualueet sekä virkistyskäytön erityisalueet.
- Tavoitteena luontaisen **monimuotoisuuden säilyttäminen** pitkällä aikajänteellä, mikä tarkoittaa alueen luontaisten elinympäristötyyppien sekä niihin sitoutuneiden lajiston suojelua.
- Toinen tavoite on turvata **metsien monikäytön ja luontaiselinkeinojen** harjoittamisen edellytykset.

→ **Monikäyttömetsien ratkaisulla luonto- ja muiden erityiskohteiden valinnalla** täydennetään suojelualueita ja kehitetään niitä lähiympäristöineen ekologisesti paremmiksi kokonaisuuksiksi.

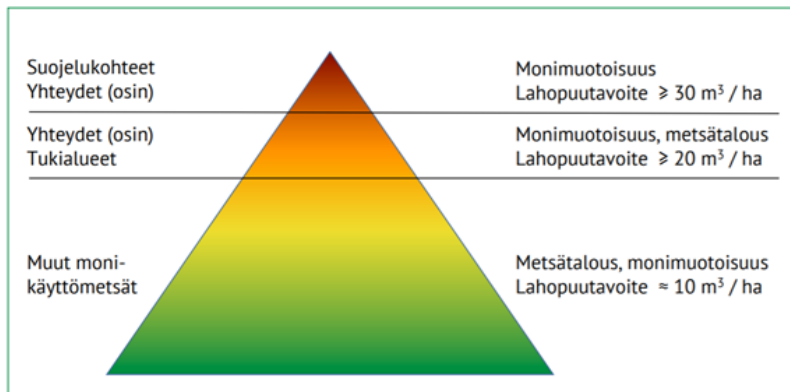

Alue-ekologisen verkoston rakenne

Ydinalueet

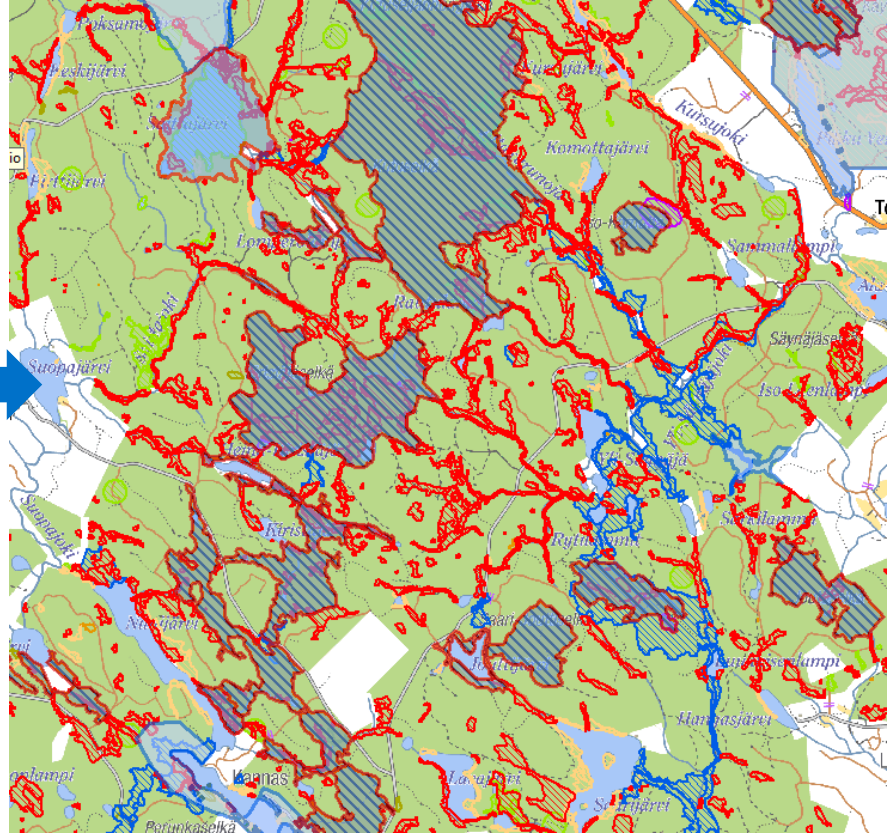
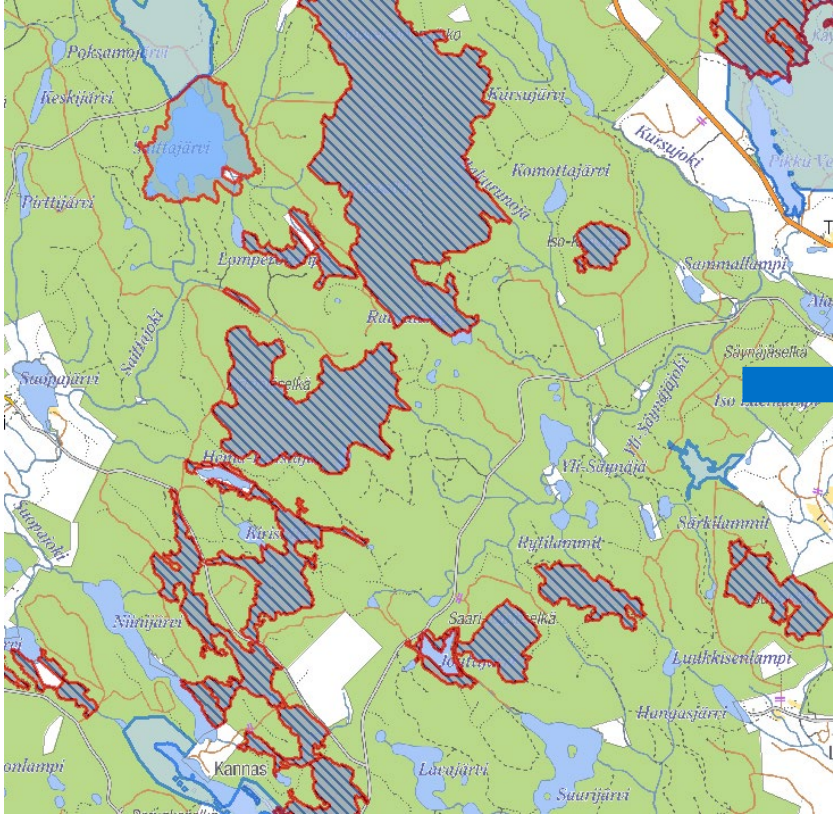
Suojelukohteet	Ekologiset yhteydet	Tukialueet	Säästökohteet ja -puusto
Lakisääteiset suojelu-alueet ja -ohjelmat Suojelumetsät Luontokohteet Lajiesiintymät (osin) Muut metsätalouden ulkopuolelle määritellyt alueet	Ekologiset käytävät ja askelkivet Metson soidinpaikat ¹	Erityisiä ympäristöarvoja sisältävä monikäyttömetsäalue Monimuotoisuuden erityisalueet Lajiesiintymät (osin) Retkeily-, virkistys- ja maisemametsät ¹ Metson soidinalueet	Vaihtelutumis- ja suojavyöhykkeet Säästöpuut ja säästöpuuryhmät Pienialaiset säästökohteet

1 Ekologinen yhteys ja tukialue, toissijainen käyttömuoto

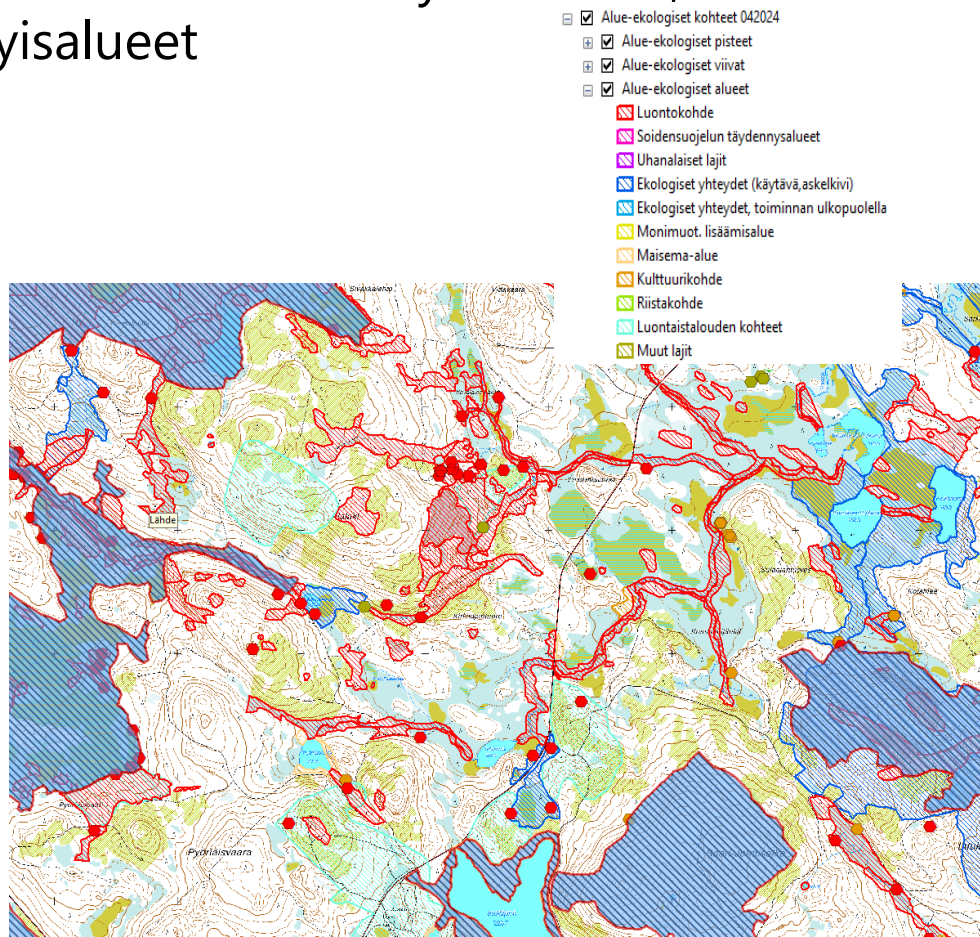
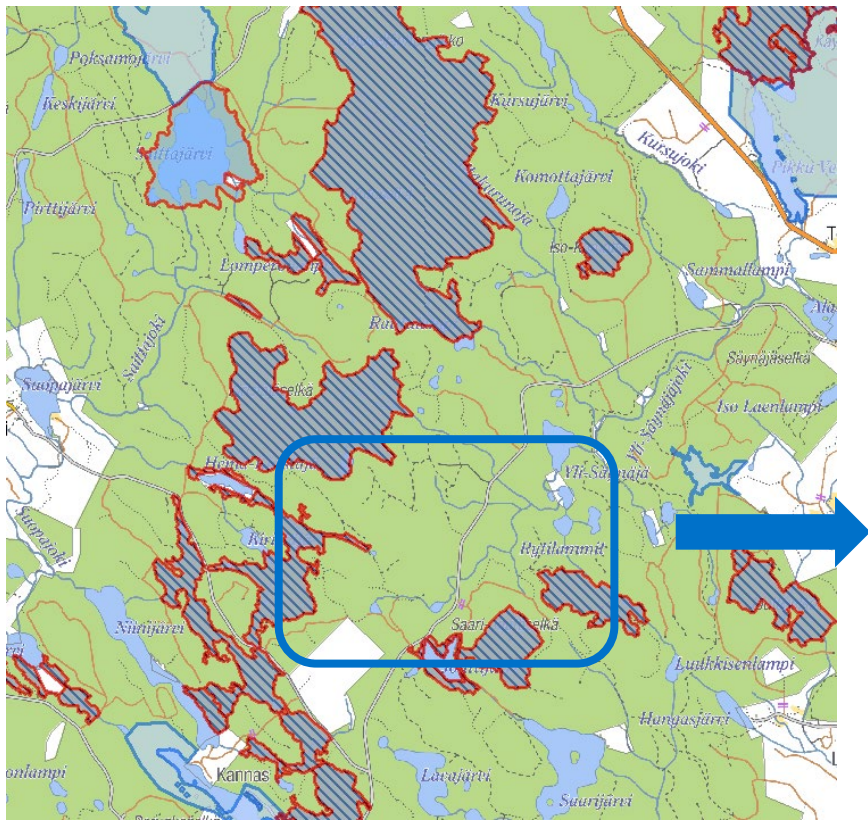

**Kaikessa metsänkäsittelyssä
huomioitavat ja ylläpidettävät
monimuotoisuuden arvokkaat
rakennepiirteet**

Maankäytännöllinen aluekokonaisuus sisältäen monikäyttömetsät, luonnonsuojelualueet sekä muut erityisalueet

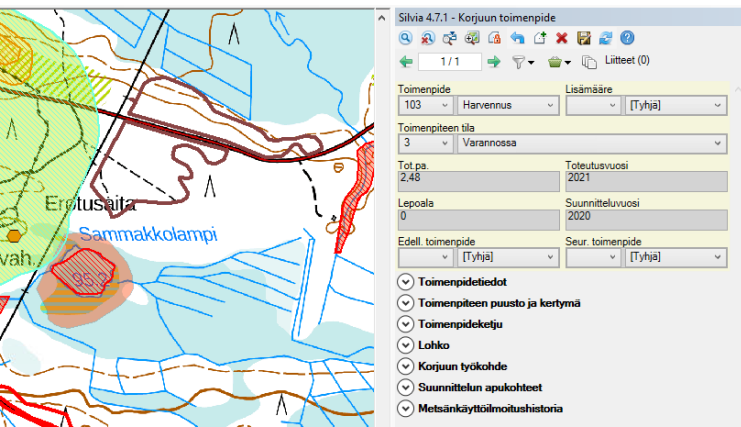
Maankäytännöllinen aluekokonaisuus sisältäen monikäyttömetsät, luonnonsuojelualueet sekä muut erityisalueet

Toimenpidesuunnittelu

Toimistolla:

- Toimenpiteiden ennakosuunnittelu
- Osallistaminen
- Suunnitelman viimeistely maastokäynnin jälkeen

Maastossa:

- Tarkastetaan epäselvät kohteet ja rajaukset
- Tarkastetaan puulajisuhteet ja puutavaralajijakaumat
- Määritellään toimenpideketjut
- Merkitään kiinteistörajat sekä luontokohteet

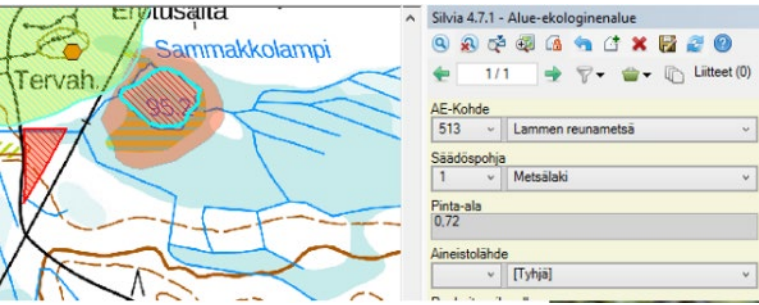
Toimenpidesuunnittelu

Toimenpide voi olla

- Korjuu
- Metsänhoito
- Vesitalouden hoito
- Luonnonhoito
- Ennallistaminen

Lisäksi toimenpidesuunnitteluun liittyy

- Alue-ekologisten kohteiden tarkastaminen
- Toteuttamisohjeet
- Teiden kunto

Puustotieto suunnittelujärjestelmässä

Toimenpide

- kiinteistötieto
- kasvupaikkatieto
- jäävä puusto
- kertymä
- toimenpideketju

Laserinventointipuusto

- Mikrokuviot
- Hilat (16x16m)

Tekoälyn kertymäennusteet

- Hilat (16x16m)

Muita aineistoja

- Kiinteistörajat
- Maankäyttökohteet
- Lajit
- Luontokohteet
- Vuokra-alueet
- Tiet, reitit, rakenteet jne.

108

Puustotiedon tarkastelu							
PL	PPA	RI	Pit	Lpm	Tuk	Kuit	Yht
11 - Mänty	8	552	16	20	16	43	63
21 - Kuusi	4	293	16	20	8	21	32
30 - Koivut	3	519	14	14	0	0	20
Sum	15	1364	15,6	18,8	24	64	115
Erityispuusto:							
PL	PPA	RI	Pit	Lpm	Tuk	Kuit	Yht
71 - Siperian lehtikuusi	0	383	4	4	0	0	0
12 - Kontortamänty	6	331	13	16	2	35	40

Poimintahakkuu

Eri-ikäisrakenteisen metsän
hakkuut

Pienalakasvatus

Kasvatushakkuut

Tasaikäisrakenteisen metsän
hakkuut

Uudistushakkuut

Harvennus-
hakkuut

Ylispuiden
poisto

Väljennys-
hakkuu

Suojuspuu-
hakkuu

Siemenpuu-
hakkuu

Avohakkuut

Pienala-
uudistaminen
(0,3–1 ha)

Ensiharvennus

Muu harvennus

Ylispuiden
poisto

Normaali
siemenpuu-
hakkuu

Säästöpuuhakkuu
siemenpuustolla

Normaali
avohakkuu

Säästöpuu-
hakkuu
avohakkuuna

Kaistaleavo-
hakkuu

Alaharvennus

Yläharvennus

Uudistusalan valmistelu

Uudistusalan raivaus

Maanmuokkaus

Mätästys

Äestys

Laikutus

Viljely

Kylvö

Istutus

Täydennys- ja uusintaviljely

Taimikonhoito

Varhaisperkaus

Taimikon
harvennus

Nuoren metsän
hoito

Ennakkoraivaus

Kunnostusojitus

Lannoitus

Kasvatus-
lannoitus

Terveys-
lannoitus

Tulen käyttö
monikäyttömetsissä

Säästöpuuryhmien
poltto

Luonnonhoidollinen
kulutus

Soiden ennallistaminen

Ojien täyttö tai
patoaminen

Puuston poisto

Paahdeympäristöjen hoito

Varjostavan puuston
vähentäminen

Kivennäismaan
paljastaminen

Kulutus/poltto

Kasvilajien
siirtäminen

Purojen kunnostus

Vaellusesteiden poisto
virtavesielinympäristöissä

Lehtojen hoito

Kuusen osittainen
poistaminen

Vieraslajien torjunta

www.metsa.fi

@metsahallitus_forststyrelsen

@metsahallitus